

JAARVERSLAG 2013

Samenvatting (NL)

Samenvatting

Samenvatting

De Europese Autoriteit voor verzekeringen en bedrijfspensioenen (Eiopa) heeft ook in 2013 haar rol en profiel in het Europese toezichtlandschap verder vormgegeven. In het jaarverslag 2013 worden de voornaamste resultaten van de Autoriteit ten aanzien van haar strategische doelstellingen uiteengezet, welke zijn: een betere consumentenbescherming, de vaststelling van deugdelijke regelgeving, een verbeterd toezicht en het tijdig vaststellen en beheren van risico's voor de financiële stabiliteit. Daarnaast zijn de werkzaamheden van de Autoriteit om doelmatigheid en doeltreffendheid te verzekeren hoekstenen in haar bedrijfsvoering.

Transparantie, eenvoud, toegankelijkheid en billijkheid op de interne markt voor consumenten bewerkstellingen

De bescherming van de belangen van consumenten blijft een van de grootste prioriteiten van Eiopa. De Autoriteit heeft in heel 2013 ondersteuning, sturing en duidelijkheid geboden in kwesties inzake consumentenbescherming.

Voor de bescherming van consumentenrechten is het van fundamenteel belang dat een consument na een geldige klacht op doeltreffende wijze verhaal kan halen. Eiopa heeft richtsnoeren voor de behandeling van klachten uitgebracht, zodat verzekeringstussenpersonen over passende regelingen beschikken wanneer er een geschil met een consument ontstaat.

Een convergent en doeltreffend markttoezicht biedt eveneens mogelijkheden tot het verbeteren van de consumentenbescherming. Eiopa heeft adviezen inzake betalingsbeschermingsverzekeringen en de bescherming van begunstigen van verzekeringsovereenkomsten uitgebracht. Ook reikte zij goede toezichtpraktijken aan, waarbij kennis- en bekwaamheidseisen voor aanbieders van verzekeringsproducten, vergelijkingswebsites, opleidingsnormen voor de sector en de informatievoorziening voor deelnemers aan beschikbare-premieregelingen aan bod kwamen.

Een algemeen gebrek aan financiële geletterdheid kan ertoe leiden dat consumenten niet de producten of diensten ontvangen die in hun omstandigheden het meest geschikt zouden zijn. Om dit aanhoudende probleem aan te pakken, heeft Eiopa een 'Consumer Lounge' op haar website gecreëerd. Consumenten kunnen daar informatie vinden aan de hand waarvan zij ingewikkelde producten beter kunnen begrijpen, kunnen leren hoe een product te kiezen dat het beste bij hun behoeften aansluit en zich in kennis kunnen stellen van de stappen die zij moeten nemen voor het indienen van een klacht.

Eiopa bekleedde in 2013 het voorzitterschap van het Gemengd Comité en dit bood haar de mogelijkheid zich nog meer toe te leggen op consumentenbescherming. In samenwerking met de andere Europese toezichthoudende autoriteiten (ETA's) organiseerde Eiopa de eerste gezamenlijke Consumentenbeschermingsdag, waarmee een forum werd aangeboden voor het bespreken van belangrijke sectoroverschrijdende consumentenzaken.

Het voortouw nemen bij de ontwikkeling van een goede en prudente regelgeving ter ondersteuning van de Europese interne markt

Veel van het werk van Eiopa voor de ontwikkeling van regelgeving is gericht op de toepassing van Solvabiliteit II. In 2013 steunde Eiopa het tripartiete overleg dat uiteindelijk leidde tot overeenstemming over de toepassingsdatum (1 januari 2016). Eiopa stelde het rapport op over de beoordeling van de langlopende garanties, aldus bijdragend aan het welslagen van dit overleg. In dit rapport wordt een aantal maatregelen voorgesteld om een passend toezicht op producten

met langlopende garanties in volatiele en uitzonderlijke marktomstandigheden te verzekeren. Eiopa heeft ook haar bevindingen bekendgemaakt over de vraag of de ijking en het ontwerp van wettelijke kapitaalvereisten voor langetermijninvesteringen in bepaalde categorieën van activa onder de beoogde Solvabiliteit II-regeling aangepast of beperkt dienen te worden in de huidige economische omstandigheden, zonder de prudentiële aard van de regeling in het gedrang te brengen. De onafhankelijke beoordeling door Eiopa als toezichthoudende autoriteit is vanuit prudentieel oogpunt deugdelijk en vormt een betrouwbare basis voor een geïnformeerde politieke besluitvorming.

Om consistentie en convergentie bij de voorbereiding op het Solvabiliteit II-kader te verzekeren, handelde Eiopa ook proactief door vier voorbereidende richtsnoeren uit te brengen op belangrijke terreinen die per 1 januari 2016 gereed moeten zijn.

Eiopa werd actiever op het gebied van pensioenen en stelde in 2013 haar eerste ontwerp van technische uitvoeringsnorm vast inzake de rapportage van prudentiële bepalingen. Ook hield Eiopa een eerste raadpleging over individuele pensioenen om opvattingen over uiteenlopende kwesties te verzamelen alvorens de Commissie advies uit te brengen over de oprichting van een Europese interne markt voor individuele pensioenen.

Eiopa heeft in 2013 haar eerste kwantitatieve impactstudie naar bedrijfspensioenen afgerond. In het kader van deze studie, de eerste in haar soort, werd de financiële positie van pensioenfondsen in verschillende lidstaten in Europa op een vergelijkbare en transparante wijze beoordeeld. Daarbij kwam naar voren dat er verschillen in de financiële positie bestaan bij het toepassen van plaatselijke en gemeenschappelijke Europese maatregelen. Gezien de resultaten van de kwantitatieve impactstudie is het des te noodzakelijker te blijven werken aan een marktconsistent en op risico gebaseerd regelgevingskader in Europa.

Eiopa onderhoudt betrekkingen met internationale instanties en derde landen en behartigt daarbij de belangen van de EU en haar burgers op internationale fora en ondersteunt gemeenschappelijke toezichtnormen buiten de EU-markt. Als lid van het uitvoerend comité van de International Association of Insurance Supervisors (IAIS), heeft Eiopa steun verleend aan de ontwikkeling van een internationaal toezichtkader voor verzekeraars die wereldwijd van systeemkritisch belang zijn en verzekeringsgroepen die internationaal actief zijn, alsook aan de ontwikkeling van een norm voor kapitaalvereisten.

De kwaliteit, doelmatigheid en consistentie van het toezicht op verzekeraars en bedrijfspensioenen in de EU verbeteren

De inspanningen om de kwaliteit van het toezichtkader in de Europese Economische Ruimte (EER) te verbeteren werden in 2013 voortgezet. De voornaamste aandachtsgebieden waren de colleges van toezichthouders, interne modellen en toezichtpraktijken.

Medewerkers van Eiopa verleenden vanuit hun uitgebreide expertise en ervaring colleges directe steun bij hun werkzaamheden, teneinde te zorgen voor een grotere doelmatigheid, doeltreffendheid en consistentie bij het toezicht op financiële instellingen die grensoverschrijdend opereren. De tenuitvoerlegging van en het toezicht op het jaarlijkse actieplan voor colleges vertegenwoordigden een belangrijk werkterrein. In 2013 lag de nadruk op het bevorderen van een convergente aanpak van de risicoanalyse en op het vergroten van het inzicht in en het begrip van de voorbereidende richtsnoeren voor Solvabiliteit II.

Als actief lid van colleges was het voor Eiopa ook mogelijk communicatie, samenwerking, consistentie, kwaliteit en doelmatigheid bij de vergaderingen te bevorderen. In 2013 is Eiopa begonnen met het deelnemen aan gezamenlijke inspecties op locatie.

De verbeteringen resulterend uit Eiopa's actieplannen voor colleges hebben gezorgd voor een grotere consistentie onder de colleges en bij hun activiteiten. Enkele specifieke verbeteringen zijn een betere voorbereiding van collegevergaderingen met kwaliteitsagenda's en begeleidende documenten die voorafgaand aan de vergaderingen worden opgesteld en toegezonden. Het overleg en de besluitvorming zijn hierdoor verbeterd. Verder heeft Eiopa steun verleend door de uitwisseling van informatie en ervaringen te faciliteren. Bij colleges die informatie op een meer gestructureerde wijze zijn gaan verzamelen en uitwisselen, bevorderde dit het debat over risico's en werd de kwaliteit van de risicoanalyse verbeterd. In 2013 ging het debat over de gevolgen van de tenuitvoerlegging van de voorbereidende richtsnoeren voor Solvabiliteit II binnen de colleges van start. Dit debat zal in 2014 een prioriteit zijn voor de colleges en is daarom ook een belangrijk thema in Eiopa's actieplan voor colleges in 2014.

Eiopa bleef voortbouwen aan haar expertisecentrum Interne Modellen. Dit centrum is een van Eiopa's grootste prioriteiten voor verdere versterking en ontwikkeling, bij beschikbare middelen. Eiopa hield vier collegiale toetsingen op het gebied van toezichtpraktijken en -normen en droeg daarmee bij aan de ontwikkeling van convergente toezichtnormen. Eén had betrekking op interne modellen en hierbij werden verschillen bij toezichtpraktijken in het proces van pre-applicatie aangetoond, beste praktijken vastgesteld en aanbevelingen gedaan voor het bevorderen van consistentie. Eiopa bezocht ook nationale bevoegde autoriteiten om de uitwisseling van praktijken te faciliteren. Verder begon Eiopa te werken aan het opstellen van een toezichthandboek waarin alle goede toezichtpraktijken zullen worden opgenomen.

Opleiding is een essentieel instrument voor het bevorderen van een gemeenschappelijke toezichtcultuur. Zowel binnen de sector als daarbuiten hield Eiopa opleidingsseminars met 876 deelnemers, gewijd aan sectorale onderwerpen die door de nationale bevoegde autoriteiten als prioriteiten werden aangemerkt. Enkele hiervan waren: voorbereiding op Solvabiliteit II; groepstoezicht; en ontwikkelingen op de Europese pensioenmarkt. Verder heeft Eiopa, samen met de andere ETA's, cursussen gegeven over sectoroverschrijdende onderwerpen, met nog eens 337 deelnemers.

Eiopa was in 2013 ook zeer actief wat betreft haar verantwoordelijkheid om vermeende gevallen van inbreuk op of niet-naleving van het Unierecht te onderzoeken. In 2013 registreerde Eiopa tien zaken. Zes verzoeken werden afgewezen op grond van niet-ontvankelijkheid omdat de klacht buiten de actieradius van Eiopa viel of ongegrond was. De vier overige zaken lopen nog.

Risico's en bedreigingen voor de financiële stabiliteit van de verzekerings- en bedrijfspensioenensector vaststellen, beoordelen, beperken en beheren

Eiopa bleef micro- en macro-economische ontwikkelingen volgen om negatieve tendensen, potentiële risico's en zwakke plekken voor de verzekerings- en bedrijfspensioenensector in een vroeg stadium vast te stellen.

De langere periode van lage renteopbrengsten was een aandachtspunt dat resulteerde in de publicatie van een advies van Eiopa over de gecoördineerde toezichtreactie op dergelijke omstandigheden. Eiopa voerde ook regelmatig beoordelingen van de financiële stabiliteit uit in de vorm driemaandelijks risicodashboards en halfjaarlijkse financiële-stabiliteitsverslagen. In een voortdurende poging om de basis te verbeteren waarop deze analyse wordt uitgevoerd, heeft Eiopa enkele herzieningen en verbeteringsmaatregelen met betrekking tot haar gegevens uitgevoerd en voorbereidingen getroffen voor gegevensverzameling in een Solvabiliteit II-kader.

In het verlengde van haar advies over de langere periode van lage rentetarieven, heeft Eiopa de mogelijke gevolgen onderzocht van het investeringsgedrag van ondernemingen en de risico's die kunnen ontstaan door het 'streven naar rendement', naast andere potentiële risico's. Bij bedrijven lijkt er een tendens te zijn om te investeren in nieuwe categorieën van activa om rendement te behalen, maar deze is niet wijdverspreid. Evenzo is er bewijs dat bedrijven hun gegarandeerde producten aan het wijzigen zijn of die markt verlaten om het risico te beperken. Om een goed beeld te verkrijgen van de gevoeligheid voor laag rendement, werd besloten om een specifieke module in de stresstest 2014 van Eiopa op te nemen. Andere in de stresstest op te nemen risico's zijn onder meer markt- en verzekeringsrisico's.

Aangezien de werkzaamheden van het Europees Comité voor systeemrisico's (ESRB) meer toegespitst waren op verzekeringen, maakte Eiopa van deze gelegenheid gebruik om enkele verslagen over verzekeringsrisico's op te stellen en deel te nemen aan de werkzaamheden van het ESRB inzake landenrisico en macroprudentiële instrumenten.

De Taskforce crisismanagement van Eiopa (TFCM) maakte een inventarisatie van de crisismanagementcapaciteiten van de nationale autoriteiten en overwoog de uitbreiding van crisismanagementdisciplines naar de bedrijfspensioenensector. Uit de inventarisatie kwam naar voren dat er een wijdverbreide gereedheid is in de vorm van uitgebreide kaders, methodologieën en bevoegdheden. Niettemin blijft er een zekere mate van heterogeniteit in de rechtsgebieden en ruimte voor meer sectoroverschrijdende samenwerking. Verder werd een handboek

crisismanagement opgesteld om de crisisgerelateerde processen en procedures van Eiopa in één document te consolideren en de rol van Eiopa bij crisispreventie en -management te ondersteunen.

Een moderne, competente en professionele organisatie, met doeltreffende governance-gelingen, doelmatige processen en een positieve reputatie

Om haar strategische doelstellingen te bereiken, is het voor Eiopa van belang dat zij beschikt over uitstekend personeel dat ondersteund wordt door een veilig, stabiel en goed functionerend IT-kader en een passende werkomgeving. Verder is het belangrijk dat haar activiteiten volgens erkende normen worden bestuurd en beheerd.

In de loop van 2013 heeft Eiopa 19 nieuwe collega's aangeworven, zodat het totale aantal personeelsleden aan het eind van het jaar 110 bedroeg. In 2013 werd gewerkt aan de IT-infrastructuur van de Autoriteit om de veiligheid en de betrouwbaarheid van de IT-omgeving te versterken. Ook werden de nationale bevoegde autoriteiten en ondernemingen geholpen te voldoen aan de rapportagevereisten krachtens Solvabiliteit II via de ontwikkeling van rapportagetools en -procedures die de doelmatigheid van het proces en de kwaliteit van de geleverde gegevens verzekeren. Hiertoe behoort onder meer de publicatie van bijgewerkte versies van het gegevenspuntenmodel en de XBRL-taxonomie voor Solvabiliteit II. De betrokkenheid van Eiopa bij het initiatief tot identificatie van juridische entiteiten werd geformaliseerd om de rol van de Autoriteit bij deze wereldwijde standaardisatie te vergroten.

De Autoriteit heeft haar financiële procedures en de doeltreffende toepassing ervan verder versterkt, met positieve resultaten voor wat betreft doelmatigheid en naleving. Dit alles heeft geleid tot kortere betalingstermijnen, een snellere uitvoering van de begroting en het succesvolle beheer van meer dan 200 aanbestedingsprocedures. Deze activiteiten maken deel uit van een algemene verbetering van de centrale diensten. Naast het efficiënter maken van bestaande procedures werden er openbare aanbestedingen op de terreinen catering en reizen afgerond, deze laatste in samenwerking met ESMA.

In 2013 werden ook inspanningen gedaan om de continuïteit van de meest kritische diensten van Eiopa tijdens een eventuele grote verstoring van haar bedrijfsactiviteiten te waarborgen. Na een oefening om de belangrijkste risico's te beoordelen, de meest kritische processen te identificeren en streefdoelen voor de herinvoering van deze processen vast te stellen, werden enkele strategieën, beleidsmaatregelen en specifieke procedures op het gebied van bedrijfscontinuïteitsbeheer opgesteld. Deze zullen bij een eventuele verstoring van de gewone bedrijvigheid van Eiopa worden ingezet om de impact van de verstoring voor haar belanghebbenden te beperken.